

INHOUD

INLEIDING

<u>Maatschappelijk doel van de Haven van Brussel</u>	<u>4</u>
<u>Raad van bestuur</u>	<u>5</u>
<u>Personeelsleden</u>	<u>6</u>
<u>Directies</u>	<u>7</u>
<u>Trafieken over de waterweg 2016</u>	<u>8</u>
<u>Vooruitgang van de grote projecten</u>	<u>11</u>
<u>Het aanhangsel bij het beheerscontract sterkt de Haven in haar opdrachten</u>	<u>12</u>
<u>Voortzetting van de uitvoering van de communicatiestrategie van de Haven van Brussel</u>	<u>13</u>
<u>Mobiliteit: de Haven bouwt haar elektrisch wagenpark uit</u>	<u>14</u>
<u>Onderhoudswerken voor de ontwikkeling van de haven</u>	<u>15</u>
<u>2016, een jaar vol evenementen</u>	<u>17</u>

BEHEERSVERSLAG 2016

<u>Inleiding</u>	<u>20</u>
<u>Balans</u>	<u>22</u>
<u>Resultatenrekening</u>	<u>24</u>
<u>Verslag van de commissaris</u>	<u>26</u>
<u>Voorstel aan de algemene vergadering</u>	<u>28</u>

BALANS OP 31 DECEMBER 2016

<u>Resultatenrekening op 31 december 2016</u>	<u>30</u>
<u>Bijlagen bij het balans en resultatenrekeningen</u>	<u>32</u>
<u>Sociale balans</u>	<u>36</u>
<u>Waarderingsregels</u>	<u>38</u>
<u>Samenstelling van het kapitaal op 31 december 2016</u>	<u>40</u>

INLEIDING

VOORGESTELD AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN 19 MEI 2017 - 24^e BOEKJAAR

IN 2016 LEGDE DE HAVEN VAN BRUSSEL DE GRONDSLAG VOOR HAAR TOEKOMSTIGE ONTWIKKELING EN
WERD EEN INDRUKWEKKEND RECORD OPGETEKEND VOOR CONTAINERBEHANDELING.

Er werden twee grote bouwwerken opgestart: het Bouwmaterialendorp in het Vergotedok en de Brussels Cruise Terminal in de voorhaven. De minister-president van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verblijdde de Haven met zijn aanwezigheid op de sites, bij de inhuldiging van de werken. Zijn aanwezigheid bevestigt ook het gewestelijk belang van de ontwikkeling van de haven, die de doelstellingen van het Kanaalplan van het Gewest bekrachtigt. Het kanaalplan heeft tot doel om de haveninstallaties beter te integreren in het stadsweefsel, het havendomein te verdichten en het gemengd karakter van functies aan te moedigen.

Merk op dat de gunning van de opdrachten van werken voor deze twee werven – die allebei langs de waterweg liggen – gekoppeld werd aan de voorwaarde om de waterweg intensief te gebruiken. Deze beslissing lijkt misschien evident. Volgens ons vormt ze echter het goede voorbeeld voor andere Brusselse werven waarbij de waterweg gebruikt kan worden, zowel voor de bevoorrading van de werven als voor de afvoer van uitgegraven grond.

Verder werden de onderhandelingen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over het aanhangsel bij ons beheerscontract 2013-2018 afgerond in 2016. Dat aanhangsel sterkt de Haven in haar opdrachten en activiteiten en vormt een erkenning van de knappe resultaten van een Haven die het goed doet.

Wat de cijfers van de haventrafiek voor 2016 betreft, springt uiteraard het uitzonderlijke resultaat in het oog van de containerterminal in de voorhaven. Met een toename met 50% van de verwerkte containers kent het containertransport in Brussel een ongeziene hoogte en bereikt het de kaap van de 30.000 TEU (twenty-foot equivalent unit). Een goed resultaat dat ons sterkt in onze logistieke visie voor Brussel en dat de Haven vestigt als onweerlegbare speler voor duurzaam goederenvervoer in Brussel. Merk ook op dat we dit goede resultaat behaalden terwijl er grote onderhoudswerken aan de infrastructuur gebeurden in 2016. Zo werden de rails van de portaalkraan vervangen.

In 2016 werd onze nieuwe communicatiestrategie ook voortgezet. Er kwam een nieuwsbrief voor onze klanten, de nieuwe website werd online geplaatst en er werden reclamefilmpjes vertoond in de bioscoop en op onze sociale media.

Tot slot was 2016 een feestjaar. In mei was er het Havenfeest, dat tweejaarlijks plaatsvindt. Daarbij konden talrijke Brusselaars hun haven – en de rol die ze speelt in hun dagelijks leven – ontdekken. Zo kregen onze medeburgers nog maar eens de kans hun haven beter te leren kennen evenals de essentiële rol die ze speelt in de goede ontwikkeling van ons gewest.

*Mohammed Jabour, voorzitter
Olivier Auvray, ondervoorzitter
ir. Alfons Moens, directeur-generaal
Philippe Matthis, adjunct-directeur-generaal*

MAATSCHAPPELIJK DOEL VAN DE HAVEN VAN BRUSSEL

DE OPDRACHT VAN DE HAVEN VAN BRUSSEL BESTAAT IN HET BEHEER, DE EXPLOITATIE EN DE ONTWIKKELING VAN HET KANAAL, DE HAVEN, DE VOORHAVEN, DE HAVENINSTALLATIES EN HUN AANHORIGHEDEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST.

Instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid, met vier groepen aandeelhouders waarvan de aandelen als volgt verdeeld zijn:

- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 58,05 % van het kapitaal;
- de Stad Brussel met 33,40 % van het kapitaal;
- de 8 Brusselse gemeenten die aandeelhouder waren van de vroegere nv Zeekanaal en Haveninrichtingen (Sint-Jans-Molenbeek, Schaarbeek, Sint-Gillis, Anderlecht, Sint-Joosten-Node, Elsene, Koekelberg, Etterbeek) met samen 4,88 % van het kapitaal;
- de nv Brussel-Infrastructuren-Financiën, dochteronderneming van de Gewestelijke Brusselse Investeringsmaatschappij, met 3,67 % van het kapitaal.

RAAD VAN BESTUUR

VOORZITTERSCHAP

Mohammed JABOUR F

ONDERVOORZITTERSCHAP

Olivier AUVRAY N

BESTUURDERS

Sofia BENNANI F

Benjamin CADRANEL F

Geoffroy COOMANS DE BRACHENE⁶ .. F

Mireille CORTEVILLE N

Badia EL BELGHITI² F

Geoffrey GUERITTE F

Jan GYPERS N

Quentin HAXHE³ F

Shanti INGELS N

Leila KABACHI⁴ F

Alain KESTEMONT F

Marion LEMESRE⁵ F

Morgane LOBJOIS F

Anton MUYLDERMANS N

Lara THOMMES F

Thierry VAN CAMPENHOUT¹ F

Alexis VAN MAERCKE N

Serge VILAIN F

Michaël VOSSAERT F

COMMISSARISSEN VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Gert VAN der EEKEN N

Bety WAKNINE F

NUTTIGE ADRESSEN

Hoofdzetel van de Haven:

Redersplein 6

1000 Brussel

Tel. +32 (0)2 420 67 00

Fax +32 (0)2 420 69 74

info@port.brussels

www.port.brussels

Kapiteinsdienst:

Voorhavenstraat 2, bus 1

1000 Brussel

Tel. +32 (0)2 247 91 21

Fax +32 (0)2 215 32 66

kapiteinsdienst@port.brussels

- 1- Tot 15/2/2016
- 2- Vanaf 16/2/2016
- 3- Tot 31/5/2016
- 4- Vanaf 1/6/2016
- 5- Tot 26/8/2016
- 6- Vanaf 27/8/2016

PERSONEELSLEDEN VAN DE HAVEN IN 2016

Ayoub ABABAKRE, Khadija ABENAISSATI, Bénédicte ADAM, Mohamed AÏDA, Adnan AJVAZOSKI, Sabri AKEL, Mariam AOURAGH, Nadia ARIDJ, Othman AZOUZI, Eric BAEYENS, Lucienne BAEYENS, Mamadou BAH, Ousmane BAH, Ibrahim BAS, Claudio BASIGLINI, Jacques BASTIDE, Marie-Christine BELLES, Luc BERCKMANS, Isabelle BODART, Fabienne BRACKE, Chantal BRUTIN, Julie CABANA-PETRIN, Anthony CALLENS, Michèle CEURVORST, Nathalie CHARON, Mohsine CHEKTILOU, Saïd CHELLOUK, Saïd CHIBANI, Noémie CLAEYS, Olivier CLIQUET, Erik COOREVITS, Nicolas DA SILVA MARTINS, Wagas DAR, Abdelyamin DARKAOUI, Marie-Anne DAUNE, Christiaan DE CUBBER, Anneleen DE DONCKER, Isabelle de GHELDERE, Martine DE NORRE, Dirk DE PRINS, Alfons DE ROY, André DE SMET, Winie DEBOELPAEP, Suzanne DEDECKER, Line DELCOIGNE, Luc DELPRAT, Eric DELVALLEE, Louis DELVALLEE, Roland DELVALLEE, Claude DEMELENNE, Frédéric DEWEZ, Murat DONMAZ, Hafida DRAOUI, Geoffroy DRAPPIER, Anja DURANT, Anabel ENGELEN, Busra ERDOGAN, Luis Filipe FERREIRA DA FRAGA, Thierry FRAIGNEUX, Marine GODEAU, Sylvain GODFROID, Thierry GOOSSENS, Gaëtan GOUDMAEKER, Philippe GROULT, Sébastien HANSEN, Marc HELMAN, Caroline HERMANUS, Eric HEYLIGHEN, Marc HUBERT, Metin ILERI, Laurent JACQUET, Paul JENARD, Jamshid KARIMI, Youssef KHATTABI, Olivier LAMBRECHTS, Tiffany LEGRAIN, Philippe LIENARD, Denis LOUSBERG, Patrick MAGUIN, Bettina MARCOUX, Carine MARCOUX, Britana MARFO, Yousra MARUINI, Gaël MATHIEU, Philippe MATTHIS, Adeline MEHMEDI, Denis MERTENS, Bekim MIFTARI, Michel MINY, Alfons MOENS, Anne MOMMENS, André MOONS, Maria MOTTARD, Karim MRABET YOUSFI, Johan OPSOMER, Thierry ORBAN, Philippe PARISEL, Domenico PASCUZZI, Anthony PIREDDU, Cliff PIZARRO, Rudi PIZARRO, Nico RAEMDONCK, Rainier REEKMANS, Sébastien RIGAU, Mary Elizabeth RUBIÑOS CASTILLO, Joe RUIZ-MARTIL, Faramarz SABZALIZADEH, Kamel SAÏM, Abdelouahid SBAI, Pascal SCULIER, Mohamed SEYOUR, Désirée SIMONETTI, Jonas SOUFFRIAU, Balla SOUMARE, Dany STROEIJBANS, Valérie TANGHE, Yves TASSIGNON, Ann T'KINDT, Mohamed Wafid TOUNSI, Denis TOUSSAINT, Fabien VAN DEN BOSSCHE, Bernard VAN KOMEN, Eddy VAN MEENEN, Geoffrey VANDECASTEELE, Laurent VANDEN BROECK, Eddy VANDENHEUVEL, Sabrina VANGENECHTEN, Aurélie VANSIPPE, Kevin VAZ BORREGA, Geert VERHEYEN, Elisabeth VINCENT, Patrick VINDELINCKX, Pierre WARNON, Luc F.L.J. WEYERS, Ariane WOUTERS, Kwok-Kim YU, Sabir ZAHAF, Abdellah ZITAN

DIRECTIES

ALGEMENE DIRECTIE

ir. Alfons MOENS, directeur-generaal
Philippe MATTHIS, adjunct-directeur-generaal

ADMINISTRATIEVE & FINANCIËLE DIRECTIE

Caroline HERMANUS, directrice-diensthofd

Aanwervingen, opleidingen en ontwikkeling
van de competenties
Administratief en sociaal beheer
Onthaal

Begroting
Algemene, budgettaire en analytische boekhouding
Financiën

COMMERCIELE EN JURIDISCHE DIRECTIE

Rainier Reekmans, directeur-diensthofd

Concessies en verhuur van terreinen,
kantoren en opslagplaatsen
Herverkaveling en uitbreiding van het havendomein

Verzekeringen - Vergunningen
Geschillen en juridische adviezen
Beheer contracten
Overheidsopdrachten

DIRECTIE MARKETING & ONTWIKKELING

Valérie TANGHE, directrice

Persrelaties
Communicatie
Marketing
Evenementen

Ontwikkeling
Economische studies en statistieken
Stedenbouw

TECHNISCHE DIRECTIE

Frédéric DEWEZ, directeur

Studies en werken waterweg
Werken en onderhoud gebouwen en infrastructuur
Onderhoudswerken kanaal
Elektromechanica
Leefmilieu

KAPITEINSDIENST

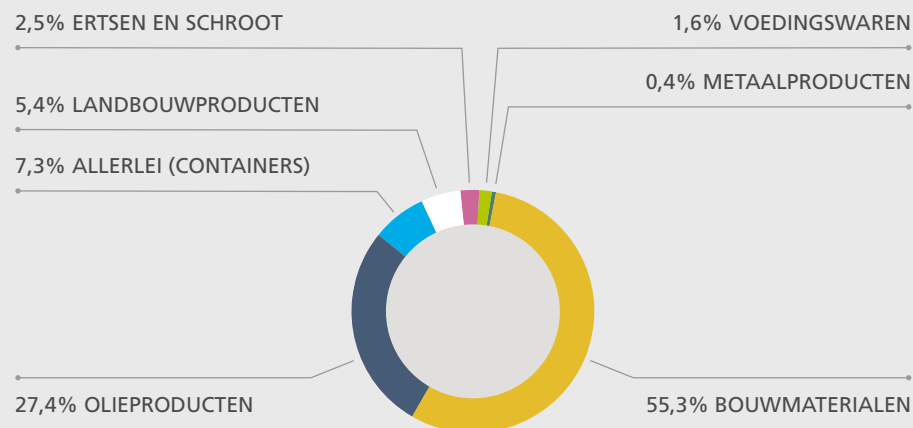
Luc DELPRAT, Havenkapitein

Scheepvaart
Veiligheid op de waterweg
Kunstwerken
Inning

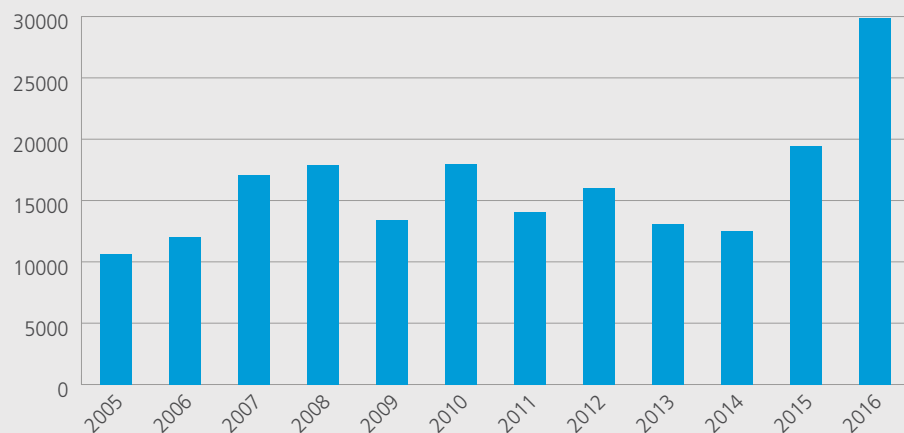
MAILADRESSEN

amoens@port.brussels
pmatthis@port.brussels
chermanus@port.brussels
reekmans@port.brussels
vtanghe@port.brussels
fdewez@port.brussels
ldelprat@port.brussels

VERDELING EIGEN TRAFIEK 2016

JAARTRAFIEKEN IN TEU

WATERWEGTRAFIEKEN

TRAFIEK 2016: STIJGING VAN DE EIGEN TRAFIEK, RECORD VERBROKEN VOOR DE CONTAINERS

De cijfers van de waterwegtrafiek voor 2016 zijn erg bemoedigend voor de havenactiviteit in Brussel. De eigen trafiek is immers met bijna 3% gestegen ten opzichte van 2015. Met een toename van meer dan 50% is de containertrafiek echter het meest gestegen. Tegelijkertijd wordt er zo een nieuw absoluut record gevestigd voor het containertransport in Brussel. De globale trafiek nam echter licht af, door een aanzienlijke daling van de transittrafiek (verkeer dat langs de Haven van Brussel gaat zonder er een lading te lossen).

De globale waterwegtrafiek voor 2016 zorgde ervoor dat de milieu-impact van het vervoer aanzienlijk afnam: meer dan 600.000 vrachtwagens minder op de weg, 95.000 ton CO₂ werden vermeden in de atmosfeer en meer dan 23 miljoen euro bespaard aan externe kosten.

EEN GECONSOLIDEERDE EIGEN TRAFIEK

Met bijna 4,5 miljoen ton neemt de eigen trafiek in Brussel toe met 2,7%. De twee belangrijkste goederencategorieën voor de Haven van Brussel – bouwmaterialen en olieproducten – kennen een gelijke stijging en bestendigen hun overwicht in de Brusselse waterwegtrafiek, met driekwart van de vervoerde volumes. De voornaamste handelspartner bij uitstek van de Haven van Brussel blijft Nederland. Nederland alleen al is goed voor meer dan 60% van het vervoer. België vertegenwoordigt iets minder dan 30%.

Globale Trafiek	(in duizenden ton)		
	2016	2015	Δ16-15
Eigen trafiek Brussel	4.480	4.364	+2,7%
Transittrafiek	2.020	2.184	-7,5%
TOTAAL	6.500	6.548	-0,7%

TRANSITTRAFIEK NEEMT AF

De globale trafiek neemt licht af (0,7%), wat te wijten is aan de terugval van de transittrafiek (-7,5%). Die werd veroorzaakt door technische problemen stroomopwaarts van Brussel en structurele wijzigingen in de Waalse industriële activiteiten. De resultaten moeten uiteraard in perspectief geplaatst worden, aangezien ze geen rechtstreekse impact hebben op de Brusselse havenactiviteit.

De waterweg vormt ook een troef voor het uitzonderlijk vervoer. De uiterst goede toegankelijkheid van de Haven van Brussel maakt immers het transport van grote on-deelbare elementen mogelijk. Zo werden in augustus 2016 tanks voor bierproductie per boot getransporteerd tot aan de voorhaven, vanwaar ze over de weg naar Leuven werden vervoerd. In totaal kwamen zestien tanks van 23 meter lang en 6 meter doorsnede door de haven.

VOORUITGANG VAN DE GROTE PROJECTEN

In 2016 werden twee grote havenprojecten uitgevoerd, namelijk het Bouwmaterialendorp en de Passagiersterminal.

De eerste fase van de werken voor het toekomstige **Bouwmaterialendorp** werd met veel luister ingehuldigd op 27 april 2016. Dit evenement vond plaats op de site van het toekomstige Bouwmaterialendorp, op de linkeroever van het Vergotedok, in aanwezigheid van minister-president Rudi Vervoort, voorzitter Mohammed Jabour en ondervoorzitter Olivier Auvray van de Haven. Er werd een grote tent geplaatst om de talrijke genodigden te kunnen ontvangen en de uitdagingen van dit ambitieuze project voor hen op te sommen. Het project heeft tot doel om de distributie van bouwmaterialen aan professionals en particulieren die grote renovatiewerken uitvoeren, beter te integreren in het stedelijk weefsel.

Na de afbraak van de oude gebouwen en de egalisering van het terrein kon de bouw beginnen. Daarbij kregen de elementen van de 7.000 m² aan duurzame opslagplaatsen – waarin opslagruimte, een showroom en kantoren worden gecombineerd – stilaan een plaats. Het einde van de werken is gepland voor het voorjaar 2017. De exploitant, die zijn installaties van het Bécodok zal verhuizen, zou in het najaar van 2017 van start kunnen gaan met zijn activiteiten.

Ook de **Passagiersterminal** werd ingehuldigd met een evenement. Daar waren niet enkel de actoren van het project op aanwezig, maar ook de buurtbewoners. Het project, dat hun wijk een nieuw elan zal geven, heeft immers erg veel impact op hen. Al deze mensen gingen op 5 juli aan boord van de boot Vivaldi, in aanwezigheid van minister-president Rudi Vervoort, de voorzitter en ondervoorzitter van de Haven. Ze mochten

allen het heien bijwonen van de palen waarop de 240 m lange toekomstige kade zal rusten. Daar gaan dan later cruise- en excursieboten aanmeren. Het einde van de werken is gepland voor het najaar 2017.

Het is belangrijk te weten dat het bestek voor de opdracht van werken voor deze twee projecten een criterium omvatte m.b.t. het gebruik van de waterweg. Dat criterium gaf de doorslag bij het kiezen van de aannemer. De Haven wil de waterweg namelijk niet alleen gebruiken voor haar klanten, maar ook waar mogelijk voor haar eigen projecten.

Voor de Passagiersterminal betekent dat dat er zo'n 150 vrachtwagens minder de weg op moeten: de geprefabriceerde delen uit beton (steunbalken, bekistingsplaten) worden gewoon via de waterweg vervoerd. Ook de palen, de metalen constructies voor het afdak en het restaurant en het brughoofd krijgen we zo ter plaatse. Ook het werfafval wordt via de waterweg afgevoerd.

Voor het Bouwmaterialendorp worden de onderdelen voor het dak en de metalen zuilen en steunbalken geproduceerd in een bedrijf dat gevestigd is langs een waterweg. Dit materiaal wordt naar de haven van Brussel gebracht zonder over de openbare weg te moeten! Ook de grond zal zoveel mogelijk worden hergebruikt ter plaatse. De rest wordt afgevoerd via de waterweg, net zoals het werfafval.

Zo worden havenprojecten voorbereid en uitgevoerd via een steeds innovatievere en creatievere denkoefening m.b.t. de logistieke mogelijkheden van bouwverven.

Een ander groot project dat ontwikkeld wordt, is de **commercialisering van het terrein grenzend aan het TIR-centrum (TACT)**. In 2016 werden grote stappen vooruit gezet met dit project. Er werden immers niet minder dan vier concessieovereenkomsten gesloten met toonaangevende economische actoren. Die willen stedelijke industriële activiteiten ontwikkelen op dit terrein. Ook de bouwwerken voor de nieuwe Citroëngarage – op het perceel dat de Haven heeft overgedragen aan het Gewest – zijn begonnen in 2016. Dankzij deze bouwwerken zal het Gewest een museum kunnen vestigen in de historische garage aan het IJzerplein.

HET AANHANGSEL BIJ HET BEHEERSCONTRACT STERKT DE HAVEN IN HAAR OPDRACHTEN

De Haven en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sloten eind 2016 het aanhangsel af bij het beheerscontract van de Haven van Brussel. Dat aanhangsel moet het in 2013 afgesloten contract aanpassen aan de evoluties van het Brusselse beheer.

Het aanhangsel, dat werd goedgekeurd door de Brusselse Regering en de raad van bestuur van de Haven, sterkt de Haven in haar opdrachten van havenoperator, waterwegbeheerder en logistiek facilitator voor het gewest. Het houdt ook rekening met de integratie van de Haven in de projecten van het Kanaalplan van het Gewest, met name via de integratie van een clause "Kanaalplan" in de concessieovereenkomsten van de Haven.

Het aanhangsel vormt een bevestiging van de grote ontwikkelingsprojecten en alle gewestelijke financieringen van de Haven. Zo getuigt het ervan dat het Gewest vertrouwen heeft in zijn havenautoriteit.

Het aanhangsel werd ondertekend in hetzelfde jaar als de positieve beoordeling die het Gewest toekende aan de vier mandatarissen, halfweg hun mandaat voor de leiding van de Haven.

VOORTZETTING VAN DE UITVOERING VAN DE COMMUNICATIESTRATEGIE VAN DE HAVEN VAN BRUSSEL

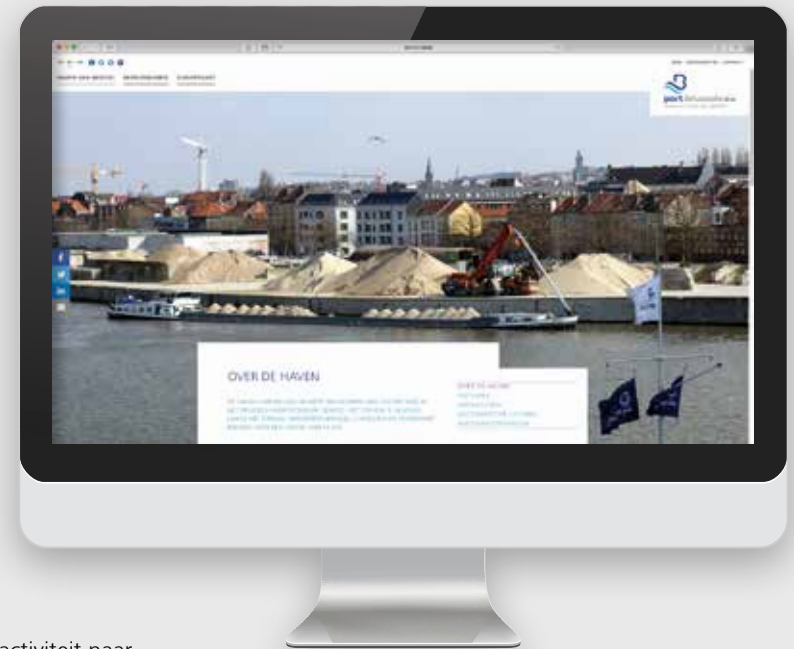
De in 2015 ontwikkelde communicatiestrategie bracht talrijke verwachtingen van de verschillende doelgroepen aan het licht. Om zo goed mogelijk aan die verwachtingen te voldoen, werden verschillende tools ontwikkeld. Deze tools beogen allemaal eenzelfde doelstelling: de onvermijdelijke interactie tussen de haven en de stad illustreren, zoals blijkt uit de slagzin “haven en stad, een geheel”.

De eerste grote verwezenlijking van 2016 was ongetwijfeld de nieuwe **website**, die in april online werd geplaatst. Aansluitend op de in 2013 ontwikkelde huisstijl werd de nadruk gelegd op een sterke beeldtaal, met nieuwe foto's en duidelijke, beknopte teksten. Bovendien kan de surfer dankzij een interactieve kaart met een muisklik “door het havengebied wandelen”. Wat **sociale media** betreft, kon de Haven in 2016 haar community fans aanzienlijk uitbreiden dankzij de vele nieuwsberichten. Dat wordt aangetoond in de onderstaande tabel.

Account van de Haven van Brussel	Aantal fans – begin 2016	Aantal fans – eind 2016	Stijgingspercentage van de community
Facebook	231	562	135 %
Twitter FR	140	688	391 %
Twitter NL	42	417	893 %
LinkedIn	248	339	37 %
Instagram (aangemaakt in juli 2016)	0	117	N/A

Bovendien heeft de Haven niet nagelaten haar belangstelling te tonen op de sociale media van talrijke Brusselse publieke en private entiteiten of andere instellingen (bv. citydev, Impulse, Port of Antwerp, AIVP, EFIP, Europese Commissie, canal. brussels, enz.).

Er werden ook **vier films** gemaakt om zoveel mogelijk mensen te bereiken en verschillende facetten van de Brusselse havenactiviteit naar voren te brengen. Buiten dat ze gedeeld werden op de sociale media, waren ze van 14 tot 27 december te zien in alle Brusselse bioscopen. Het was een periode met veel bezoekers (factor van 120%). De balans van deze campagne is spectaculair te noemen. Via de 71 schermen in de acht cinema's waar de films werden gedraaid, bereikten we **290.100** bioscoopgangers.

Om tegemoet te komen aan de vraag van onze klanten inzake communicatie over de haven, werd het uitsluitend voor hen bestemde Portnews in het leven geroepen. In 2016 werden er vijf edities van **Portnews** gemaakt, waaronder een special over tewerkstelling. De onderwerpen die daarin worden aangekaart, gaan van investeringen op het vlak van infrastructuur, over de veiligheid in de haven, tot het Kanaalplan en de grote projecten aan de Haven. De klanten zelf zijn betrokken partij, aangezien er regelmatig een rubriek “het woord aan de klanten” werd opgenomen in het redactioneel.

MOBILITEIT: DE HAVEN BOUWT HAAR ELEKTRISCH WAGENPARK UIT

In het kader van haar duurzaam ontwikkelingsbeleid heeft de Haven drie 100% elektrische voertuigen en een “plug-in hybride”-model aangeschaft.

Om deze voertuigen makkelijk te kunnen opladen, werden er ook laadpunten geplaatst op verschillende plaatsen in het havengebied.

Om haar inspanningen op het vlak van de bevordering van alternatieve mobiliteit te vergroten, heeft de Haven ook drie elektrische fietsen aangekocht.

Deze fietsen worden ter beschikking gesteld van het personeel. Ze hebben als doel dienstverplaatsingen te vereenvoudigen en autogebruik te vermijden.

Met deze aankopen draagt de Haven bij tot het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en tot een betere levenskwaliteit in de stad.

ONDERHOUDSWERKEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN DE HAVEN

In 2016 werden belangrijke onderhoudswerken uitgevoerd om de haveninfrastructuur te onderhouden en ervoor te zorgen dat de klanten van de Haven hun activiteiten in optimale omstandigheden kunnen uitvoeren.

De portiekkraan van de containerterminal is een erg belangrijke installatie in de voorhaven en had belangrijke onderhoudswerken nodig. Zo werden de kraanrails vervangen in november 2016. Voor de operatie werd uitstekend samengewerkt met de terminaloperator, die zijn activiteit niet heeft onderbroken aangezien de werken uitgevoerd werden in twee fasen. Daardoor kon de portiekkraan de hele tijd gebruikt worden. Tijdens de werken gebruikte de operator een reach-stacker, zodat hij het hele platform kon bereiken.

Een ander belangrijk centrum voor havenactiviteiten in Brussel is het TIR Logistics Centre. Daarvan werden de hellingen op de bovenste verdieping van de magazijnen vernieuwd in 2016. De renovatie werd uitgevoerd met respect voor de activiteiten van onze klanten; zo werd de toegankelijkheid tot de bovenste verdiepingen van het TIR Logistics Centre niet onderbroken. Er werden immers omleidingen geplaatst om de continuïteit van de klanten te kunnen waarborgen.

De Haven van Brussel heeft de sluisdeuren vervangen van de sluis van Anderlecht, een van de twee sluisen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor deze grootscheepse operatie was het nodig de scheepvaart enkele dagen te onderbreken. De Haven wilde de hinder voor professionelen echter beperken, en voerde daarom de werken gelijktijdig uit met de werken door Waterwegen & Zeekanaal op het Vlaams gedeelte van het kanaal Brussel-Charleroi. Daarvoor was immers ook een scheepvaartonderbreking vereist.

Deze grote werken vormen uiteraard een aanvulling op het dagelijks werk van onze technische dienst en de onderhoudsdiensten, die het hele jaar door interventies doen voor de goede werking van de haveninstallaties.

Gueuse

2016, EEN JAAR VOL EVENEMENTEN

Op zondag 15 mei 2016 vond de veertiende editie van het Havenfeest van de Haven van Brussel plaats. Dit is een tweejaarlijks evenement, dat nu al verschillende jaren georganiseerd wordt. Ondanks het matige weer was het evenement een echt succes: meer dan 20.000 mensen namen die dag deel aan de feestelijkheden. Er was voor elk wat wils. Er waren tal van activiteiten en soorten animatie, zoals een treintje, schminkstanden, jetski-/Rocketman-demonstraties,...

De Haven nam ook voor het derde jaar op rij deel aan het Irisfeest. Dit zonnige evenement vond op zondag 8 mei plaats in het Warandepark. De talrijke bezoekers konden hun hart ophalen aan allerlei activiteiten en de eerste editie van het Food Truck Festival.

Tot slot werd het jaar feestelijk en kindvriendelijk afgesloten. Meer dan 1.000 kinderen uit verschillende Brusselse scholen kwamen immers de intocht van Sinterklaas bijwonen. Die kwam op 2 december naar goede gewoonte met de boot naar de Haven van Brussel, beladen met pakjes voor al wie zoet was.

1. INLEIDING

Het beheersverslag wordt opgesteld overeenkomstig de artikelen 94 tot 96 van het Wetboek van vennootschappen. De Haven van Brussel, een gebied waarin vele bedrijven gevestigd zijn, heeft haar omzetcijfer met 2 % verhoogd; dit stijgt zo van € 9.016.446,28 tot € 9.210.614.

Wat het risicobeheer betreft, blijven de provisies voor geschillen 2015 behouden aan een waarde die overeenstemt met 50 % van de vereiste bedragen, overeenkomstig de evaluatieregels. Bepaalde provisies werden herzien naar aanleiding van de evolutie van bepaalde dossiers.

In 2016 heeft de Haven baggerwerken uitgevoerd voor een bedrag van € 2.582.597,93.

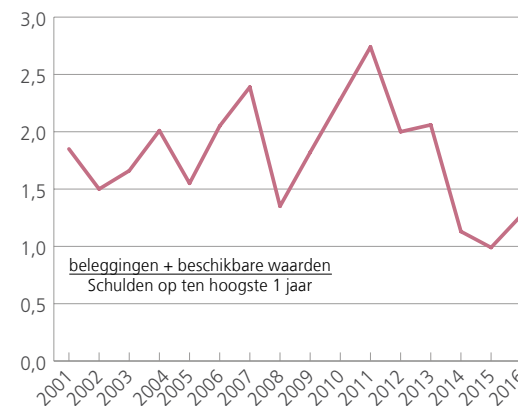
Gelet op de risico's en onzekerheden waarmee het bedrijf te maken heeft, vormen de gewestelijk dotaties een belangrijk element voor de beheersstructuur van de Haven van Brussel.

In 2016 heeft de Haven € 18.577.000 aan dotaties ontvangen van het Gewest, een stijging van 25 % tov 2015. In 2016 startte de Haven twee grote projecten op, namelijk het 'bouwmaterialendorp' en de 'passagiersterminal', waarvoor twee specifieke dotaties werden toegekend.

Tot slot moet opgemerkt worden dat de Haven van Brussel geen onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten uitvoert, en dat er geen grote evenementen plaatsvonden na de afsluiting van het boekjaar.

Hieronder enkele relevante ratio's die werden berekend sinds 2001:

DE ABSOLUTE LIQUIDITEITSRATIO

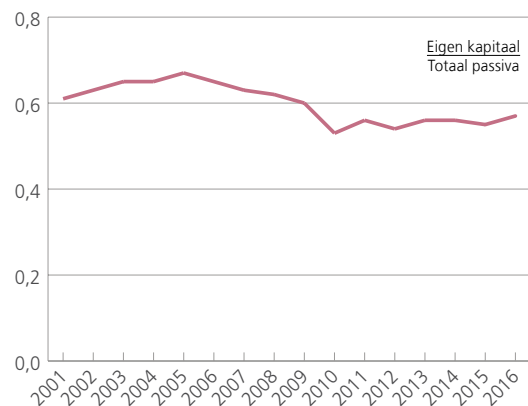
Deze ratio toont aan in welke mate de Haven kan omgaan met haar schulden op ten hoogste 1 jaar, middels haar liquiditeiten.

Er moet opgemerkt worden dat sinds 2011, aangezien de portaalrekening geplaatst werd bij 'overige schuldvorderingen', we dit bedrag ook opgenomen hebben in de berekening, om consequent te zijn met de andere jaren.

We stellen vast dat deze gedaald zijn ten opzichte van 2015. In 2016 heeft de aanbestedende overheid immers niet alle voorziene werken kunnen uitvoeren. Bijgevolg heeft de Haven niet de totaliteit betaald van de voorziene werken in 2016, wat een impact heeft gehad op onze schatkist.

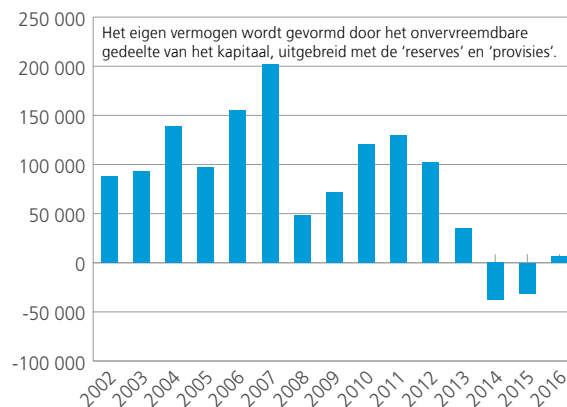

ALGEMENE SOLVABILITEITSRATIO (financiële autonomie-ratio)

De solvabiliteitsratio blijft vergelijkbaar met die van de laatste vijf jaren. Het eigen kapitaal steeg in 2016 ten opzichte van 2015 ingevolge een stijging van de kapitaalsubsidies. Dat wordt verklaard doordat de eerste facturen ontvangen werden van de twee grote projecten van de Haven (bouwmaterialendorp en de passagiersterminal). Aangezien deze momenteel nog worden uitgevoerd, heeft de Haven nog geen afschrijvingen gedaan op de bedragen van de reeds uitgevoerde werken. Niettemin nam het totaal van de passiva ook gelijkwaardig toe, wat de stabiliteit van de ratio verklaart.

BEDRIJFSKAPITAAL = (Permanent kapitaal – Vaste activa)

Het bedrijfskapitaal is positief, wat verklaard wordt door een stijging van het permanent kapitaal in vergelijking met 2015.

SCHULDRATIO

De bankschuld vertegenwoordigt 15 % van de passiva of 2 % minder dan in 2015.

De Haven heeft in verhouding niet veel leningen lopende. Het is belangrijk te verduidelijken dat door de consolidatie van de Haven de leencapaciteit beperkt is, aangezien alle leningen van de Haven automatisch een impact hebben op de gewestelijke consolidatieperimeter.

2. BALANS

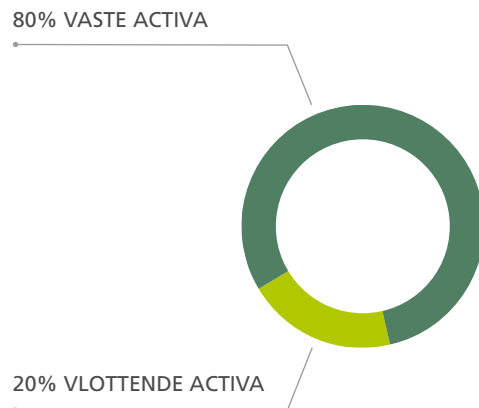
2.1. ACTIVA

De 'vaste activa' bereiken een niveau van € 104.698.392,02 en zijn gestegen ten opzichte van vorig boekjaar. Ze blijven vooral overheersend t.o.v. de 'vlottende activa', die 20 % vertegenwoordigen van de totale balans zoals wordt weergegeven op grafiek 1 'Structuur van de activa'. Die stijging is te wijten aan de uitvoering van werken op onze goederen.

In de rubriek 'Vaste activa in verhuur - financiering' wordt de waarde hernomen van de werken van de Carcoke-site, met aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen. De afschrijvingslast wordt dan jaarlijks gecompenseerd door de resultaatboeking van de subsidie die werd toegekend door het gewest en de eigen inkomsten van de site.

Verder zullen we naar aanleiding van de controles van het Rekenhof ook merken dat de Haven zich ertoe heeft verbonden een inventaris van het vastgoedpatrimonium op te stellen door de verschillende kadastrale percelen op te lijsten, om de bedragen van de balansactiva weer aan te vullen. Er wordt een openbare aanbesteding uitgewerkt.

STRUCTUUR VAN DE ACTIVA

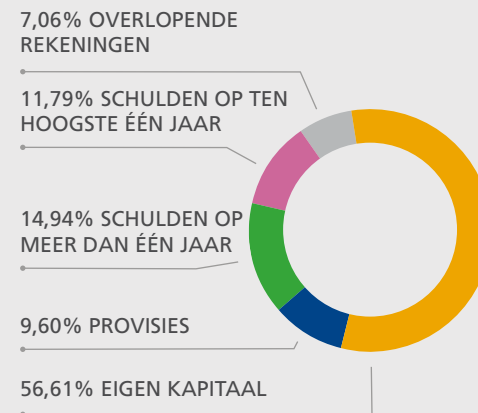
De stijging van de post 'Schuldvorderingen op ten hoogste één jaar – Overige schuldvorderingen' is te wijten aan de stijging van onze transitorekening. Desalniettemin heeft dit geld gediend om begin 2017 facturen van grote werken te betalen die eind 2016 werden ontvangen.

De 'overlopende rekeningen' nemen af. Dat wordt verklaard door een minder goede verloning van het goed financieel beheer van de Haven binnen het Financieel Coördinatiecentrum voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (FCCB). Dat is het gevolg van de extreem lage interesten.

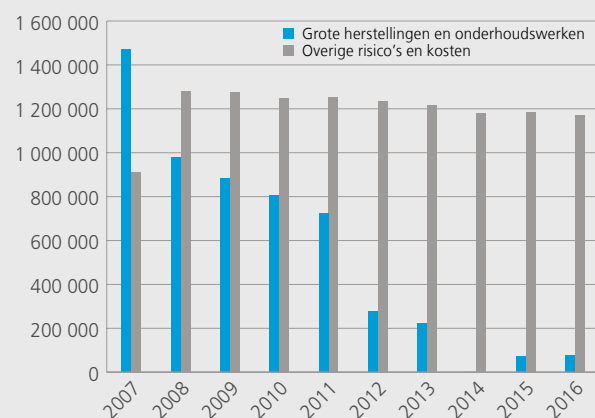
2.2. PASSIVA

Het eigen kapitaal bereikt een niveau van 56,61 % van het balanstotaal.

STRUCTUUR VAN DE PASSIVA

PROVISIES

De stijging van de post 'provisies' vloeit voort uit de toekenning van een provisie voor baggerwerken van € 20.992,86. Wat de 'provisies voor andere risico's en lasten' betreft, moet een lichte daling worden vastgesteld ingevolge de opheffing van voorzieningen bij de afsluiting van dossiers of een herziening van de risico's.

Teneinde zo goed mogelijk te voorzien welke risico's het bedrijf zou moeten dragen, stelden wij provisie op naar rato van 50 % van alle bekende geschillen.

De schulden worden voornamelijk beïnvloed door:

SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR

Deze post is gedaald ten opzichte van 2015 door de omleiding van de leningstranches (EIB) van meer dan een jaar tot minder dan een jaar, of € 733.530,71.

SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

Deze post omvat de annuïteit van de lening van € 22.500.000 van de EIB voor Carcoke, of € 733.530,71.

De commerciële schulden namen toe ten opzichte van 2015, naar aanleiding van een schriftelijke correctie en een overdracht van de post 'overige schulden' naar de post 'commerciële schulden'.

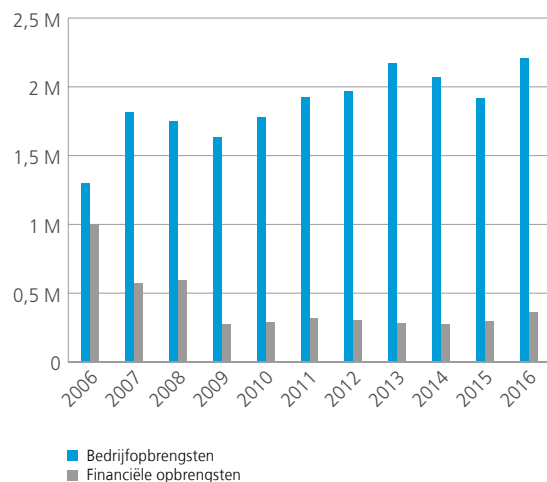
De sociale – en loonschulden evolueren in functie van de loonlasten, die opgenomen werden in de resultatenrekening. In 2015 nemen deze toe ingevolge de betaling begin 2017 van de RSZ-aangifte van het laatste kwartaal 2016 (zie 3.2.1.).

3. RESULTATENREKENING

3.1. OPBRENGSTENREKENING

OPBRENGSTEN IN €

3.1.1. Het totaal van de verkopen en de prestaties bedraagt € 22.038.990,58 en neemt toe ten opzichte van vorig boekjaar. Deze variatie is te wijten aan een verhoging van de post 'overige bedrijfsopbrengsten', doordat de Haven baggerwerken heeft uitgevoerd in 2016 en niet in 2015.

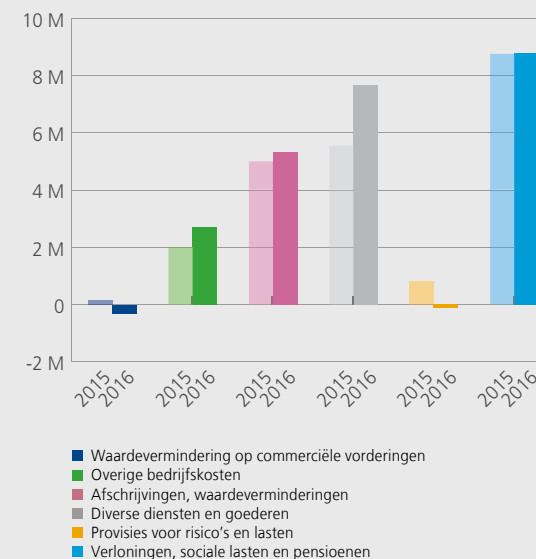
3.1.2. De financiële opbrengsten nemen lichtjes toe ten opzichte van vorig jaar ingevolge de terugvordering van de afschrijvingen op de gedane investeringen in 2015 die afgeschreven werden in 2016 (investeringsubsidies).

3.2. LASTENREKENING

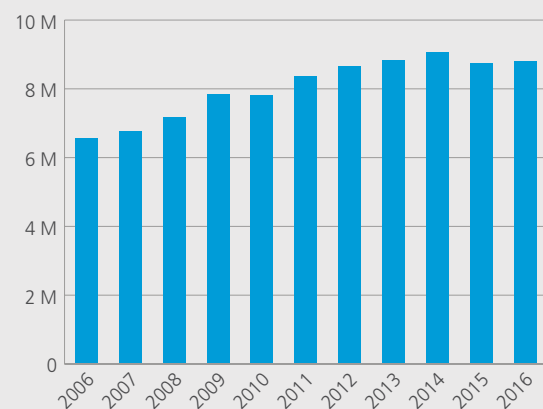
3.2.1. De loonmassa, die € 8.789.392,25 bereikt met inbegrip van de pensioenen, is gestegen met 38.100 € of 0,5 %. Ze blijft stabiel in vergelijking met 2015.

3.2.2. De voorzieningen voor risico's en lasten worden toegelicht in punt 2.2.

STRUCTUUR VAN DE BEDRIJFSKOSTEN IN 2015

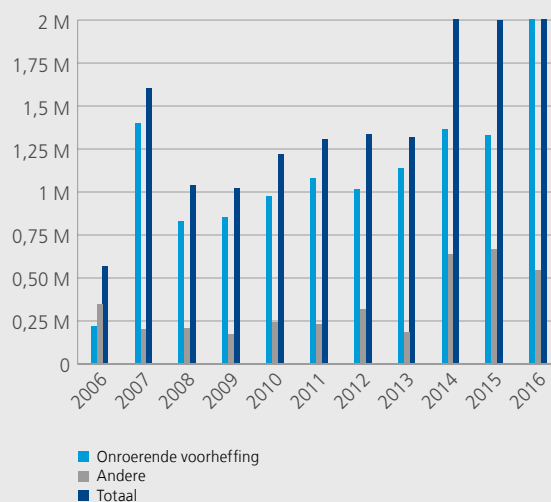

LOONMASSA

3.2.3. De post 'Diverse goederen en diensten' daalt in vergelijking met vorig boekjaar doordat er geen baggerwerken werden uitgevoerd in 2015. In 2016 voerde de Haven de baggerwerken uit voor € 2.582.597,93.

OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

3.2.4. De overige bedrijfskosten zijn constant ten opzichte van 2015.

3.3. RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

EVOLUTIE VAN HET COURANT RESULTAAT

Het boekjaar wordt afgesloten met een positief resultaat van € 708.758,86. Bijgevolg wordt voorgesteld om van de winst van het boekjaar een bedrag af te houden van € 35.437,94 of 5 %, om de speciale reserve te voeden die bestemd is voor werken ter verbetering, uitbreiding en vernieuwing. Zo kan het bedrag toegewezen worden aan de over te brengen winst, die zo komt te liggen op € 2.439.185,43.

Goedgekeurd ter zitting van de raad van bestuur van 28 april 2017.

De ondervoorzitter,
O. AUVRAY.

De adjunct-directeur-generaal,
Ph. MATTHIS.

De voorzitter,
M. JABOUR.

De directeur-generaal,
Ir. A. MOENS.

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS

AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE VENNOOTSCHAP HAVEN VAN BRUSSEL N.V. OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2016

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening en tevens

de vereiste bijkomende verklaringen. De jaarrekening bevat de balans op 31 december 2016 en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting.

VERSLAG OVER DE JAARREKENING – OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vennootschap HAVEN VAN BRUSSEL NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2016, opgesteld op grond van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van 130.166.604,17 € en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 708.758,86 €.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUURSORGAAN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSARIS

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals deze in België werden aangenomen uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de entiteit in aanmerking die relevant

is voor het opstellen door de entiteit van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de jaarrekening als geheel. Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de entiteit de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de vennootschap HAVEN VAN BRUSSEL NV per 31 december 2016, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

PARAGRAAF INZAKE OVERIGE AANGELEGENHEDEN

Zonder afbreuk te doen aan het hierboven tot uitdrukking gebracht oordeel, vestigen wij de aandacht op toelichting paragraaf 2.1 van het jaarverslag dat verwijst naar de verbintenis/afpraak om een inventaris op te stellen van de eigendommen inzake het onroerend goed van de haven van Brussel d.m.v. de kadastrale percelen te repertoriëren teneinde een duidelijker beeld weer te geven van de bedragen vermeld op het

actief van de balans. Dit werd opgestart naar aanleiding van een opmerking van het Rekenhof. Wij wensen eveneens uw aandacht te vestigen op paragraaf 2.2 van het jaarverslag dat

verwijst naar de waarderingsregels. De voorzieningen vertegenwoordigen 50% van het maximum door de onderneming opgelopen risico en eveneens het in de toelichting C5.8 van de

jaarrekening vermeldde commercieel geschil van 5.500.000 EUR. Het geschil zal ten einde lopen in 2017.

VERSLAG BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- EN REGELGEVING GESTELDE EISEN

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISAs), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen en neer te leggen overeenkomstig artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen, behandelt zowel qua vorm als qua inhoud, de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.
- De sociale balans, neer te leggen overeenkomstig artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen, behandelt, zowel qua vorm als qua inhoud, de door de wet vereiste inlichtingen en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties op basis van de informatie waarover wij beschikken in ons controledossier.

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.
- Alle documenten neer te leggen overeenkomstig artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen, bevatten – zowel qua vorm als qua inhoud – de door dit Wetboek vereiste informatie en bevatten geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht uitgezonderd het bedrag over het afgesloten boekjaar van de kapitaal- en rentesubsidies uitbetaald of toegekend door openbare besturen of instellingen die niet in de bijlage van de jaarrekening vermeldt is.

Voor wat het jaarverslag en de sociale balans betreft, verwijzen wij naar onze hierboven opgenomen verklaringen.

Brussel, 12 mei 2016

BVBA BMA & Associates vertegenwoordigd
door **Geneviève BUELENS**
Bedrijfsrevisor

Publiekrechtelijke vennootschap
Redersplein 6
1000 Brussel
B.T.W. (BE) 0249.268.719
RPM BRUSSEL

VOORSTEL AAN DE ALGEMENE VERGADERING OM ZICH UIT TE SPREKEN OVER DE AGENDAPUNTEN

1. Verslagen aan de algemene vergadering van de raad van bestuur en van het college der commissarissen voor de rekeningen
2. Goedkeuring van de balans en de resultatenrekening van het vierentwintigste maatschappelijk jaar (2016)
3. Bestemming van de resultaten van het vierentwintigste maatschappelijke jaar (2016).
4. Kwijting te verlenen aan de bestuurders en de commissarissen.
5. Benoeming van de commissarissen der rekeningen.
6. Bepaling van het bedrag voor de uitkeringen verschuldigd aan de voorzitter en de ondervoorzitter, de bestuurders en de commissarissen voor de rekeningen.
7. Benoeming van een bestuurder.

Afgesloten op de zitting van 19 mei 2017

Mohammed JABOUR, voorzitter
Olivier AUVRAY, ondervoorzitter

Sofia BENNANI
Benjamin CADRANEL
Geoffroy COOMANS DE BRACHENE
Mireille CORTEVILLE
Badia EL BELGHITI
Geoffrey GUERITTE
Jan GYPERS
Shanti INGELS
Leila KABACHI
Alain KESTEMONT
Morgane LOBJOIS
Anton MUYLDERMANS
Lara THOMMES
Alexis VAN MAERCKE
Serge VILAIN
Michaël VOSSAERT

BALANS OP 31 DECEMBER 2016

(In EUR)	2015	2016
VASTE ACTIVA	101.016.297,51	104.698.392,02
II. Immateriële vaste activa	192.263,93	118.479,76
III. Materiële vaste activa		
A. Terreinen en gebouwen	73.930.880,44	73.962.599,26
B. Installaties, machines & uitrustingen	490.278,27	389.572,79
C. Meubilair en rollend materieel	368.558,68	262.795,35
D. Leasing en soortgelijke rechten	21.511.082,39	21.042.601,47
E. Andere materiële vaste activa	585.984,37	521.340,92
F. Activa in aanbouw & vooruitbetalingen	3.784.048,17	8.247.801,21
	100.670.832,32	104.426.711,00
IV. Financiële vaste activa		
A. Verbonden ondernemingen		
1. Deelnemingen	151.937,00	151.937,00
C. Andere financiële vaste activa		
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	1.264,26	1.264,26
	153.201,26	153.201,26
VLOTTENDE ACTIVA	18.576.070,17	25.468.212,15
V. Vorderingen op meer dan één jaar		
A. Handelsvorderingen		
B. Andere vorderingen	0,00	0,00
	0,00	0,00
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar		
A. Handelsvorderingen	5.206.403,42	5.025.950,56
B. Overige vorderingen	12.897.394,34	19.693.516,78
	18.103.797,76	24.719.467,34
VIII. Geldbeleggingen		
B. Overige geldbeleggingen	0,00	0,00
IX. Liquide middelen	97.246,67	441.746,86
X. Overlopende rekeningen	375.025,74	306.997,95
TOTAAL DER ACTIVA	119.592.367,68	130.166.604,17

(In EUR)	2015	2016
EIGEN VERMOGEN	65.481.359,68	73.690.933,75
I. Kapitaal		
A. Geplaatst kapitaal	2.276.612,12	2.276.612,12
B. Niet opgevraagd kapitaal (-)	-3.377,67	-3.377,67
	2.273.234,45	2.273.234,45
II. Uitgiftepremies	893.188,00	893.188,00
III. Herwaarderingsmeerwaarden	10.417.803,57	10.417.803,57
IV. Reserves		
A. Wettelijke reserve	227.661,21	227.661,21
B. Onbeschikbare reserve	2.595.625,68	2.595.625,68
D. Beschikbare reserve (*)	673.754,68	709.192,62
	3.497.041,57	3.532.479,51
V. Overgedragen- Winst (+), Verlies (-)	1.765.864,51	2.439.185,43
VI. Kapitaalsubsidies	46.634.227,58	54.135.042,79
VOORZIENINGEN	12.607.845,36	12.491.270,98
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten		
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	742.693,61	763.686,47
D. Overige risico's en kosten	11.865.151,75	11.727.584,51
	12.607.845,36	12.491.270,98
SCHULDEN	41.503.162,64	43.984.399,44
VIII. Schulden op meer dan één jaar		
A. Financiële schulden		
A.4. Kredietinstellingen	20.186.299,68	19.452.768,97
D. Overige schulden		
	20.186.299,68	19.452.768,97
IX. Schulden op ten hoogste één jaar		
A. Schulden op meer dan één jaar binnen het jaar vervallend	703.045,38	733.530,71
C. Handelsschulden	7.293.630,50	13.004.452,77
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	1.051.256,17	149.539,00
E. Fiscale, bezoldigingen en sociale lasten- schulden		
E.1. Belastingen	480.902,28	389.459,95
E.2. Bezoldigingen en sociale lasten- schulden	480.597,87	686.604,11
F. Overige schulden	340.590,91	378.249,79
	10.350.023,11	15.341.836,33
X. Overlopende rekeningen	10.966.839,85	9.189.794,14
TOTAAL DER PASSIVA	119.592.367,68	130.166.604,17

RESULTATENREKENING OP 31 DECEMBER 2016

KOSTEN (in EUR)	2015	2016
BEDRIJFS RESULTATEN		
II. Bedrijfskosten		
B. Diensten en diverse goederen	5.547.476,64	7.659.475,10
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	8.751.292,25	8.789.392,25
D. Afschrijvingen en waardevermind op materiële vaste activa	5.000.562,85	5.310.471,85
E. Waardevermindering op voorraden, op bestellingen en uitvoeringen op handelsvorderingen	164.809,09	-306.843,75
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoeg. +, terug. -)	833.508,66	-116.574,38
G. Andere bedrijfskosten	1.995.441,73	2.716.796,61
	22.293.091,22	24.052.717,68
FINANCIELE RESULTATEN		
V. Financiële kosten		
A. Kosten van schulden	923.898,16	915.809,83
B. Waardeverminderingen op vlottende activa	-179.066,58	
C. Andere financiële kosten	8.543,30	8.543,30
	753.374,88	924.353,13
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VIII. Uitzonderlijke kosten		
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	149.321,20	66.264,05
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		
E. Andere uitzonderlijke kosten		
	149.321,20	66.264,05
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
X. A. Belastingen	157.832,27	
TE BESTEMMEN RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
XIII. Te bestemmen winst van het boekjaar	131.979,99	708.758,86
TOTAAL DER KOSTEN	23.485.599,56	25.752.093,72

OPBRENGSTEN (in EUR)	2015	2016
BEDRIJFS RESULTATEN		
I. Bedrijfsopbrengsten		
A. Omzet	9.016.446,28	9.210.614,00
D. Andere bedrijfsopbrengsten	9.392.352,79	10.193.376,58
2. Subsidie baggerwerken	768.884,68	2.635.000,00
	19.177.683,75	22.038.990,58
FINANCIELE RESULTATEN		
IV. Financiële opbrengsten		
B. Opbrengsten uit financiële vlottende activa	48.609,52	63.110,05
C. Andere financiële opbrengsten		
1. Subsidies in kapitaal	2.876.020,18	3.566.092,98
	2.924.629,70	3.629.203,03
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	1.383.286,11	83.900,11
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
X. B. Regularisering van belastingen en terugnemning van voorzieningen voor belastingen		
TE BESTEMMEN RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
XIII. Verlies van het boekjaar		
TOTAAL DER OPBRENGSTEN	23.485.599,56	25.752.093,72

TOELICHTING BIJ DE BALANS EN DE RESULTATENREKENING

(in duizenden euro)

RESULTAATVERWERKING	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winstsaldo	2.474	1.772
Te verwerken verliessaldo (-)		
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	709	132
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)		
2. Overgedragen winst van het vorig boekjaar	1.766	1.640
Overgedragen verlies van het vorig boekjaar (-)		
C. Verwerking aan eigen middelen		
2. Aan wettelijke reserve		
3. Aan andere reserves	-35	-6
D. Over te dragen resultaat		
1. Over te dragen winst (-)	-2.439	-1.766
2. Over te dragen verlies		

III. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA							(in duizenden euro)
	Terreinen en gebouwen	Installaties mach.uitrust.	Meubilair & rollend mat.	Leasing soortgelij-ke rechten	Andere vaste activa	Activa aanb. & vooruitbet.	
a) AANSCHAFFINGSWAARDE							
per einde van vorig boekjaar:	159.066	3.470	3.172	23.540	1.556	3.784	
mutaties tijdens het boekjaar:							
- aanschaffingen met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	1.114	20	48			7.826	
- afgeboekt	-25	-157	-314				
- overgeboekt van een post naar een andere	3.362					-3.362	
Per einde van het boekjaar	163.517	3.333	2.906	23.540	1.556	8.248	
b) MEERWAARDEN							
per einde van vorig boekjaar:	10.415		3				
mutaties tijdens het boekjaar:							
- geboekt							
- verworven van derden							
- afgeboekt							
- overgeboekt van een post naar een andere							
Per einde van het boekjaar	10.415		3				
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN							
per einde van vorig boekjaar:	95.550	2.980	2.806	2.029	969		
mutaties tijdens het boekjaar:							
- geboekt	4.464	120	136	468	65		
- teruggenomen							
- verworven van derden							
- afgeboekt	-44	-156	-296				
- overgeboekt van een post naar een andere							
Per einde van het boekjaar	99.970	2.944	2.646	2.497	1.034		
d) NETTO-BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR							
(a) + (b) - (c) waarvan meubilair en rollend materiaal	73.962	389	263	21.043	522	8.248	

(in duizenden euro)

IV. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA	Verbonden ondernemingen	Ondernemingen met deelnemingsverh.	Andere ondernemingen
1. Deelnemingen en aandelen			
a) aanschaffingswaarde	660		
b) waardeverminderingen	-508		
2. Vorderingen			
a) Netto-boekwaarde per einde van het vorig boekjaar			1
Mutaties van het boekjaar :			
toevoegingen			
terugbetalingen			
geboekte			
waardeverminderingen			
teruggenomen			
waardeverminderingen			
wisselkoersverschillen			
overige			
Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar			1
VI. GELDBELEGGINGEN, OVERIGE BELEGGINGEN		Boekjaar	Vorige boekjaar
Aandelen			
- boekwaarde vermeerderd met het niet gestort bedrag			
Vastrentende effecten			
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen met een resterende looptijd of opzegtermijn van			
- hoogstens één maand			
- meer dan één maand en hoogstens één jaar			
Andere beleggingen:			
VII. OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)		Boekjaar	
(uitsplitsing relevante bedragen)			
Prorata intresten		49	
Andere lasten		209	

(in duizenden euro)

VIII. STAAT VAN HET KAPITAAL	Bedrag in duizenden €	Aantal aandelen
A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL		
1. Geplaatst kapitaal (post 100 van de passiva)		
- per einde van het vorig boekjaar	2.277	
- wijzigingen tijdens het boekjaar		
- verhoging		
- per einde van het boekjaar	2.277	
2. Samenstelling van het kapitaal		
2.1. Soorten aandelen op naam	2.277	1.833
2.2. Aandelen op naam of aan toonder		
- op naam		1.833
- aan toonder		
B. NIET GESTORT KAPITAAL (post 101 van de passiva)	Opgevraagd, niet bedrag	Gestort bedrag
Aandeelhouder die nog moeten volstorten		
- Brussel-Kapitaal Gewest	3	
TOTAAL	3	

TOELICHTING BIJ DE BALANS EN DE RESULTATENREKENING

(in duizenden euro)

IX. VOORZIENINGEN VOOR ANDERE RISICO'S EN KOSTEN	Boekjaar
--	----------

Uitsplitsing van de post 163/5 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt
 - voorzieningen voor grote herstellingen en onderhoudswerken
 - andere

11.728

X. STAAT VAN DE SCHULDEN	SCHULDEN (OF GEDEELTE VAN DE SCHULDEN)		
--------------------------	--	--	--

	Hoogstens 1 jaar	Meer dan 1 jaar doch hoogstens 5	meer dan 5 jaar
--	---------------------	--	--------------------

A. UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR NAAR GELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD

Financiële schulden			
4. Kredietinstellingen	734	3.266	16.186
Handelsschulden			
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen			
Overige schulden			

TOTAAL	734	3.266	16.186
---------------	------------	--------------	---------------

B. GEWAARBORGDE SCHULDEN (of gedeelte van de schulden)	Belgische overheidsinstellingen	zekerheden gesteld op activa van de onderneming
--	---------------------------------	---

Financiële schulden		
4. Kredietinstellingen	20.186	
Handelsschulden		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		

TOTAAL	20.186	
---------------	---------------	--

C. SCHULDEN m.b.t. BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN	Boekjaar
---	----------

1. Belastingen	
a) vervallen belastingsschulden	
b) niet vervallen belastingsschulden	389
c) geraamde belastingsschulden	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	
a) vervallen schulden ten aanzien van de R.S.Z.	
b) andere schulden m.b.t. bezoldigingen en sociale lasten	687

(in duizenden euro)

XI. OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA)	Boekjaar
- interesten van de lening	600
- subsidies kosten	2.300
- emphythéose	6.290

(in duizenden euro, behalve C1.)

XII. BEDRIJFSRESULTAAT	Boekjaar	Vorige boekjaar
------------------------	----------	-----------------

B. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN waarvan :

exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen	9.676	7.643
--	-------	-------

C1. PERSONEEL

a) Personeelsterkte op 31 december :	131	132
b) Gemiddelde personeelsterkte op basis van voltijdse prestaties	123,4	124,9
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	175.465	181.864

C2. PERSONEELSKOSTEN

a) bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	6.173	6.070
b) patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	2.202	2.214
c) patronale bijdragen voor extra-légales verzekeringen		
d) andere personeelskosten	415	467
e) pensioenen		

C3. VOORZIENINGEN VOOR PENSIOENEN

Toevoeging (+), bestedingen en terugnemingen (-)		
--	--	--

D. WAARDEVERMINDERINGEN

1) op voorraden en bestellingen in uitvoering		
2) op handelsvorderingen		
geboekt	188	284
teruggenomen	-495	-119

E. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

toevoegingen	2.951	1.141
bestedingen en terugnemingen	-3.068	-307

F. ANDERE BEDRIJFSKOSTEN

belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	2.495	1.757
andere	222	238

G. UITZENDKRACHTEN EN PERSONEEL TER BESCHIKKING V/D ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

1. Personeelsterkte	
2. Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	
Bedrijfskosten	

(in duizenden euro)

XIII. FINANCIËLE RESULTATEN	Boekjaar	Vorige boekjaar
A. ANDERE FINANCIËLE OPBRENGSTEN		
- opbrengsten van de vlottende activa		
- door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op het resultaat:		
kapitaalsubsidies	3.566	2.875
interestsubsidies		
B. GEACTIVEERDE INTERESTEN EN FINANCIËLE KOSTEN		
C. WAARDEVERMINDERINGEN OP VLOTTENDE ACTIVA	179	
E. ANDERE FINANCIËLE KOSTEN		
- rente stad van Brussel	9	9
- diversen		

XIV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN	Boekjaar
A. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten	
indien het om belangrijke bedragen gaat	
- Meerwaarde bij de realisatie van vaste activa	84
B. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten	
indien het om belangrijke bedragen gaat	
- Uitzonderlijke afschrijven en waardeverminderingen op vaste activa	66

XV. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	Boekjaar
Openbare instelling niet onderworpen aan belasting op de vennootschappen	

XVI. ANDERE TAKSEN EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN	Boekjaar	Vorige boekjaar
A. Belasting over de toevoegde waarde, de egalisatiebelasting en speciale taks in rekening gebracht tijdens het boekjaar		
1. aan de onderneming (aftrekbaar)	757	921
2. door de onderneming	2.116	2.164
B. Ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van:		
1. bedrijfsvoorheffing	1.791	1.789
2. roerende voorheffing		

(in duizenden euro)

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	Boekjaar
Goederen en waarden gehouden door derden in hun naam maar ten bate en op risico van de onderneming, voor zover deze goederen en waarden niet in de balans zijn opgenomen :	
Deposito- en Consignatiekas	178
Deposito- en Consignatiekas BB	787
Bankgaranties	2.006
Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa	
Debiteurs voor verplichtingen tot verkoop	1.189
Verplichtingen tot verkoop	1.189
XIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET DE BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS	Boekjaar
D. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening, toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon :	
aan bestuurders en zaakvoerders	75

SOCIALE BALANS

Nummer waaronder de onderneming is ingeschreven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid: 930149-48

A. WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER					
1. Tijdens het boekjaar en het vorig boekjaar	Codes	1. Voltijds (Boekjaar)	2. Deeltijds (Boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (Boekjaar)	4. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (Vorig boekjaar)
Gemiddeld aantal werknemers	100	115,3	16,2	123,4 (VTE)	124,9 (VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	164.840	10.625	175.465 (T)	181.864 (T)
Personeelskosten (in duizenden franken)	102	8.129.034	660.359	8.829.118 (T)	8.773.469 (T)
2. Op de afsluitdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in Voltijdse	
a. Aantal werknemers ingeschreven en het personeelsregister	105	113	18	122,2	
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst					
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	95	18	104,2	
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	17		17	
Vervangingsovereenkomst	113	1		1	
c. volgens het geslacht					
Mannen	120	82	10	87,3	
Vrouwen	121	31	8	34,9	
d. Volgens de beroeps categorie					
Directiepersoneel	130	5		5	
Bedienden	131	64	11	69,5	
Arbeiders	132	44	7	47,7	
B. INTERIM WERKMAN					
Tijdens het boekjaar	Codes			Interim werkmans	
Gemiddeld aantal	150				
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151				
Kosten voor onderneming (in duizenden euro)	152				
II. TABEL VAN DE PERSONEELSBEWEGINGEN TIJDENS HET BOEKJAAR					
A. INGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in Voltijdse	
1. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	23		23	
2. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst					
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	7		7	
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	16		16	
Vervangingsovereenkomst	213				

B. UITGETREDEN		Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in Voltijdse
1. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam		305	21		21
2. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst					
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd		310	5		5
Overeenkomst voor een bepaalde tijd		311	16		16
Vervangingsovereenkomst		313			
4. Volgens reden einde contract:					
Pensioen		340	3		3
Prepensioen		341			
Ontslag		342	3		3
Andere reden		343	15		15
IV. VORMING VOOR HET PERSONEEL					
A. INGETREDEN		Codes	Aantal werknemers	Aantal uren	Bedrag (in euro)
Mannen		580	87	3.764	104.297
Vrouwen		581	33	1.626	46.577

WAARDERINGSREGELS

BEGINSEL

De waarderingsregels worden vastgesteld overeenkomstig de art. 28 tot 81 van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 met betrekking tot de jaarrekeningen van de ondernemingen.

BIJZONDERE REGELS

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Geen enkele van de materiële vaste activa werd geherwaardeerd tijdens het boekjaar 2016. Zij werden tegen hun aanschaffings- of kostprijs geboekt.

AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen werden berekend overeenkomstig de terzake geldende bepalingen (K.B. van 30 januari 2001). Deze afschrijvingen bestaan uit een lineaire afschrijving zonder behoud van een residuwaarde (d.w.z. met een residuwaarde van 0 %). De tijdens het boekjaar 2016 lineaire afschrijvingen zijn (Raad van Bestuur van 23/12/2011):

• Kunstwerken	2%
• Administratieve gebouwen	3%
• Industriële gebouwen en installaties	5%
• Zware werktuigen	10%
• Exploitiemateriaal (stroomgroepen, brug)	10%
• Kantoormeubelen	10%
• Klein materiaal (stofzuiger, kleine compressors,...)	20%
• Voertuigen	20%
• Publiciteits- en computermateriaal	33%
• Hightech materiaal (GSM, fax, telefoontoest.)	33%
• Immateriële vaste activa	33%
• Concessies zakelijke rechten	Residuaire exploitatietermijn

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De deelnemingen geboekt tegen hun nominale waarde worden tegen deze waarde behouden zolang er geen duurzame waardevariatie wordt vastgesteld.

VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

De handelsvorderingen zijn ingeschreven tegen hun nominale waarde. Een waardevermindering wordt toegepast wanneer de realisatiewaarde op de datum van de balans lager is dan de geboekte waarde.

De toegepaste regel voor de dubieuze debiteuren is de volgende :

- Vorderingen op 6 maand tot 1 jaar **vermindering met 25%**
- Vorderingen op 1 jaar tot anderhalf jaar **vermindering met 50%**
- Vorderingen op meer dan een anderhalf jaar **vermindering met 100%**

PROVISIES

Voor de grote periodieke baggerwerken wordt er jaarlijks een provisie geïnd waar rekening gehouden wordt met de grootte van de lasten die de volgende jaren gedragen zullen moeten worden.

Voor de geschillen waarvan de oplossing onzeker is, werden aanpassingen op voorzieningen toegepast ter dekking van deze lopende risico's ten bedrage van maximaal 50% van de geschatte schade.

OVERLOPENDE REKENINGEN

Opdat de resultatenrekening een zo trouw mogelijk beeld zou geven van het boekjaarresultaat, werden op de afsluitingsdatum van de balans de opgelopen en niet vervallen kosten, zowel de nog niet ontvangen en vorderbare opbrengsten in de overlopende rekeningen geboekt.

WAARBORG VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft zijn waarborg verleend voor de aflossingen, interesten en kosten inherent aan het leningscontract voor de saneringswerken van Carcoke aangegaan bij de Europese Investeringsbank. Deze worden terugbetaald met de jaarlijkse dotatie.

SAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL OP 31 DECEMBER 2016

INGESCHREVEN KAPITAAL	in EUR - Boekjaar 2016
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1 321 614,22
Stad Brussel	760 487,75
Brinfin NV	83 453,85
Sint-Jans-Molenbeek	30 565,27
Schaarbeek	20 748,69
Sint-Gillis	16 509,71
Anderlecht	14 873,61
Sint-Joost-ten-Node	12 493,83
Elsene	11 279,16
Koekelberg	3 346,56
Etterbeek	1 239,47
	2 276 612,12
NIET OPGEROEPEN KAPITAAL	
3 ^{de} aanvulling ingeschreven voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (275.161,81 – 3.377,67 = 271.784,14)	-3 377,67
KAPITAAL	2 273 234,45

